

Center för eHälsa i samverkan

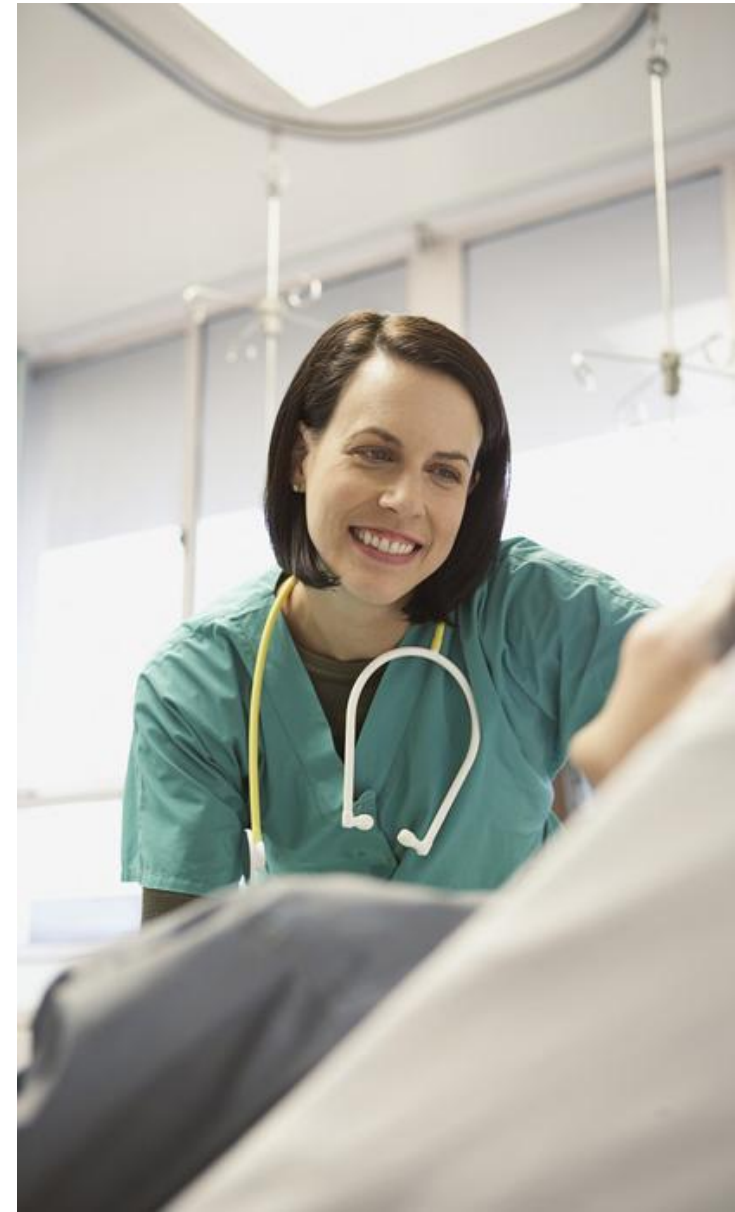
2010-04-27
Åke Rosandher

Disposition

- Bakgrund
- Mål i handlingsplanen för 2010-2012
- Nuläge och inför 2011

Vården och omvärlden

- Förändrade beteenden, förutsättningar och lagar/regler/strategier
  - Ny teknik
  - Ökad rörlighet och fritt vårdval
  - Fler privata aktörer
  - Mer pålästa patienter
  - Internationella standards och regelverk
- Detta ställer krav på:
  - Ökad informationstillgänglighet – och utbyte
  - Ökad patientsäkerhet
  - Kvalitet/öppna jämförelser
  - Patienters/anhörigas delaktighet och inflytande
  - Förändringsbenägna verksamheter
- Gemensamma eHälsostöd och -tjänster är en viktig del i att skapa en modern, säker, effektiv och tillgänglig vård och omsorg

Landstingens IT-samarbete under 2005

Ökat behov av samordning av pågående projekt och initiativ:

- SIL, Svensk informationsdatabas för läkemedel
- Infomedica.se, föregångare till sjukvårdsrådgivning/1177.se
- 1177 telefoni
- Carelinks insatser avseende bl a kommunikation, standarder, gemensamma säkerhetslösning mm
- Kvalitetsregister
- mm

Den nationella IT-strategin för vård och omsorg

2006 antog alla landsting och regioner den nationella IT-strategin för vård och omsorg som tagits fram av socialdepartementet, SKL, Socialstyrelsen m fl.

- *Medborgare, patienter och anhöriga har enkel tillgång till allsidig information om vård och hälsa samt om sin egen hälsosituation. De erbjuds bra service och är delaktiga i vården utifrån individuella förutsättningar*
- *Personal inom vård och omsorg har tillgång till välfungerande och samverkande IT-stöd som garanterar patientsäkerheten och underlättar deras dagliga arbete*
- *Ansvariga för vård och omsorg har ändamålsenliga IT-stöd för att följa upp patientsäkerheten och vårdens kvalitet samt för verksamhetsstyrning och resursfördelning*

Center för eHälsa i samverkan (CeHis)

- Koordinerar landstingens och regionernas eHälsa-samarbete
  - Grunduppdrag: uppnå målen i handlingsplanen 2010-2012
- Styrs av representanter från landsting och regioner, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), kommunerna och de privata vårdgivarna
- Formerna regleras i avtal mellan SKL och varje landsting/region
- Ersätter beteckningarna "Beställarledning", "Beställarkansli" och "Beställarfunktionen för nationell IT i vård och omsorg"

Center för eHälsa i samverkan – organisation

- Center för eHälsa i samverkan består av:
  - Ledningsfunktion (styrelse)
    - Styr verksamheten efter handlingsplanens intentioner och arbetar för att utveckla samarbetet mellan samtliga aktörer inom vård- och omsorg
  - Verkställande kansli
    - Bereder frågor, verkställer styrelsens beslut, koordinerar verksamheten, ansvarar för en enhetlig, samordnad och tydlig kommunikation samt styr den gemensamma IT-arkitekturen och regelverken för de nationella projekten
- Som stöd finns:
  - Strategiskt råd
  - Programstyrgrupper
  - Projekt- och förvaltningsgrupper

2006

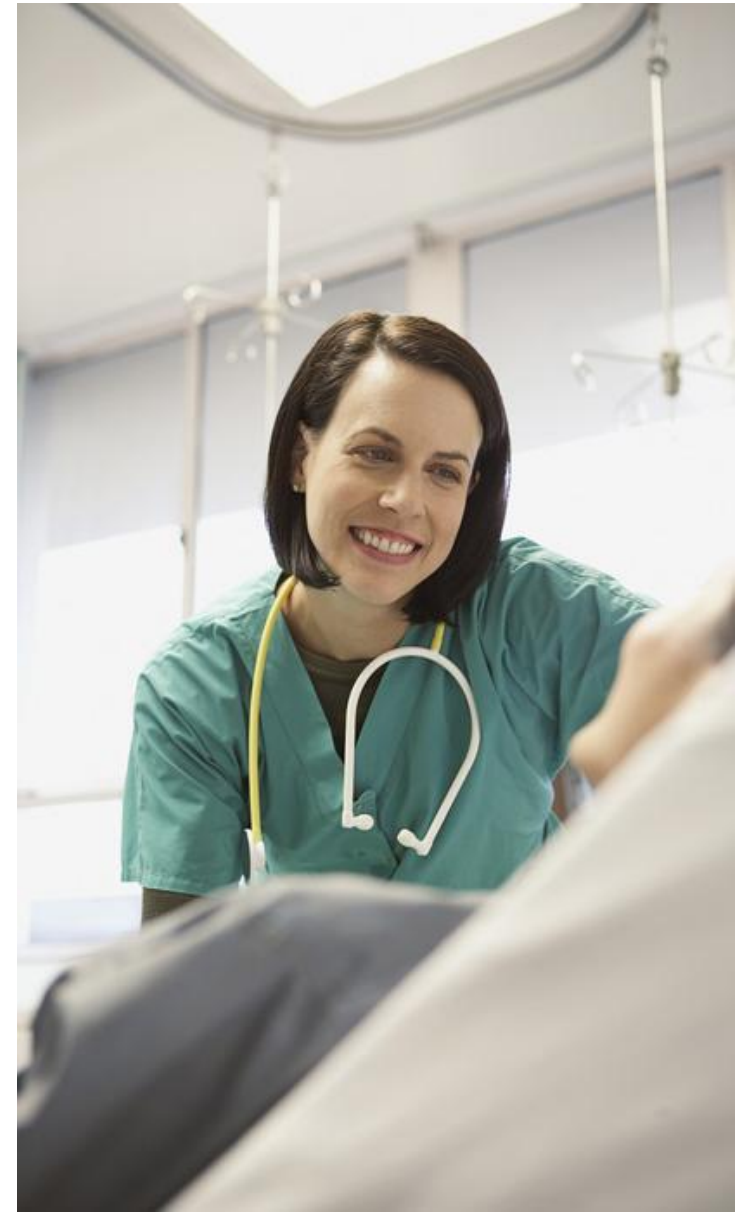
- Isolerade projekt
- Splittrad styrning
- Liten användning av befintlig infrastruktur
- Många sjukhus saknar elektronisk journal
- Lagreglering av sammanhållen journal saknas
- Webbinformation, men få personliga tjänster

2010

- Sammanhållen strategi och handlingsplan
- Samlad styrfunktion
- Alla landsting anslutna till utvecklad nationell infrastruktur
- > 90% av sjukhusvården har elektronisk journal
- Patientdatalagen reglerar sammanhållen journal. Nationell patientöversikt utvecklad
- Personliga tjänster finns i flertalet landsting

Patientdatalagen ger förutsättningarna

- Nya patientdatalagen trädde i kraft 1 juli 2008.
- Underlättar informationsutbyte och stärker patientens integritet och delaktighet
  - Laglig grund för sammanhållen journalföring
  - Inre sekretess. Krav på behörighetstilldelning och åtkomstkontroll
  - Patienten får rätt att spärra uppgifter
  - Patienten kan få direktåtkomst till vårdokumentation och loggar

Handlingsplan 2010-2012

- Landstingens/regionernas tidigare handlingsplan 2007-2009 innehöll framförallt satsningar på infrastruktur och grundläggande funktioner

Nytt fokus:

- Från teknik till nytta i vård och omsorg. Från utveckling av infrastruktur till införande av invånar- och vårdtjänster
- Årlig gemensam kostnadsbudget på 300 miljoner kronor
- Måldatum är 2012-12-31

Handlingsplan 2010-2012 - prioriterade mål

- Alla landsting och regioner har infört tjänsten Nationell Patientöversikt i någon omfattning. NPÖ används i betydande utsträckning **för kommunikation** mellan landsting, kommuner och privata vårdgivare
- Behörig vårdpersonal har tillgång till samlad information om **patienternas läkemedelslista**. Alla aktörer har möjlighet att nå en gemensam och **kvalitetssäkrad källa** (SIL) för generell information om läkemedel
- Patienterna i landsting och regioner har möjlighet att **läsa sin journal via Internet**, själv **boka tider för vårdkontakter**, kommunicera med vården via **säker meddelandehantering** och göra ett informerat **vårdval**. Ytterligare ett antal nya telefon- och nätbaserade informationstjänster och interaktiva vårdtjänster är införda

Handlingsplan 2010-2012 - prioriterade mål

- Flera journalsystem har funktioner för **automatisk överföring av data i kvalitetsregister** i enlighet med patientdatalagen
- Samordnade rutiner för **kommunikation och samverkan vid sjukskrivning** finns framtagna och är införda
- Väl fungerande rutiner finns införda för **personnummersättning vid födseln**, snabb inrapportering av dödsfall samt avisering med aktuella personuppgifter (adresser mm)
- **Infrastrukturtjänsterna** autentisering, samtycke, åtkomstkontroll och loggning används i kommunikation både inom landstinget och med kommuner och privata vårdgivare. Patientdatalagens krav följs
- Nationella tjänster som **underlättar samlad tillgång** till både lokala och vissa nationella system och tjänster finns på många ställen. Här ingår förutsättningar för Single Sign On och remisshantering över huvudmannagränser

Områden

- Invånartjänster
- Vårdtjänster
- Infrastruktur

Invånartjänster

- Interaktiva tjänster i olika kanaler, främst webb och telefon
- Förutsättningar att utgöra första linjens vård och omsorg

1177 Sjukvårdsrådgivningen via telefon

Nytta och innehåll

- Sjukvårdsrådgivning per telefon dygnet runt på det internationella kortnumret. Ökar tillgängligheten för att få vårdinformation och vägledning till rätt vårdinstans. 1177
- Sjukvårdsrådgivningen samspelar med 1177.se och är ett koncept med samma information och budskap i två kanaler
- Består av integrerat telefonsystem, ett datoriserat rådgivningsstöd för telefonsjuksköterskor, dokumentation av givna råd och kvalitetssäkring inklusive utbildning
- Används under 2010 av 18 landsting och regioner

Under utveckling

- Samtliga landsting/regioner anslutna fr om 2011
- Fortsatt utveckling av Rådgivningsstödet
- Stöd till närmare samverkan mellan landsting/regioner för att kunna avlasta köerna vid hög belastning och på sikt kunna erbjuda rådgivning på olika språk
- Nyproduktion av innehåll som stödjer samtal vid psykisk ohälsa

RGS webb – Rådgivningsstöd webb

Nytta och innehåll

- En förenklad version av 1177 Rådgivningsstöd, distribuerad som webblösning. Samma medicinska innehåll, men något färre funktioner. Används inom vården, ej direkt av invånarna

Under utveckling

- Vidareutveckling av säkerhetsnivån med koppling mot HSA-katalogen, SITHS och BIF
- Integrationer till landstingens journalsystem

1177.se

Nytta och innehåll

- Den nationella webbplatsen med information och tjänster inom hälsa, omsorg, sjukvård och tandvård. Stärker patientens ställning och delaktighet genom att erbjuda lättillgänglig, pålitlig, kvalitetssäkrad och begriplig information inför och efter besök i vården.
- Effektiviserar landstingens/regionernas verksamhet genom att återanvända och samordna produktion av kvalitetssäkrad information till patienter
- Cirka 1,5 miljoner besök per månad

Under utveckling

- Utveckling med tematiska fokusområden. Integration av innehåll från cancerinformation och barn och föräldrastöd (Growing People)
- Nyproduktion av innehåll och översättning till fler språk
- Anonym frågetjänst "Fråga 1177"
- Första versioner av "Vårdsök" och "Jämför vård"

Nya 1177.se

Nytta och innehåll

- En ny teknisk plattform – fortfarande **en** ingång till hälso- och sjukvården för alla invånare, men med möjlighet till anpassning för respektive landsting/region
- Plattform för fortsatt utveckling av e-tjänster
- Införs i slutet av 2010

Under utveckling

- Nya interaktiva tjänster t ex anonym frågetjänst, Söktjänst, Vårdval och Informationstjänster såsom guider/självtester

Ramverk för tjänsteutveckling inom 1177.se

Nytta och innehåll

- Ett nationellt förankrat ramverk för hur den fortsatta utvecklingen av öppna och personliga tjänster för invånarna ska genomföras, så att de följer standarder för teknik, användbarhet, tillgänglighet och grafisk form
- Ger möjlighet till återanvändning och spridning av tjänster som utvecklats inom landsting och regioner

Under utveckling

- Förstudie under 2010

Mina vårdkontakter

Nytta och innehåll

- Ger patienten möjlighet att kontakta och kommunicera med anslutna vårdmottagningar och enheter för att exempelvis ställa frågor, förnya recept, beställa provtagning, önska tid för besök, lämna återbud med mera
- Nås genom länkning från 1177.se
- Mina Vårdkontakter finns nu vid 2 250 mottagningar i 15 landsting

Under utveckling

- Nya prioriterade ärendetyper
- Vidareutveckling av provtagningstjänst

Webbtidbok

Nytta och innehåll

- Ska leda till att patienter i alla landsting har möjlighet att boka tider för vårdkontakt
- Förstudie/pilot genom Örebro och Stockholms läns landsting som tagit fram ramverk och gränssnitt för webbtidbokning via Mina vårdkontakter
- Kan vara fristående eller kopplas till journalsystem/motsvarande

Under utveckling

- Tjänsten vidareutvecklas och breddas för ökad användning

UMO.se – Ungdomsmottagning på nätet

Nytta och innehåll

- Den nationella ungdomsmottagningen på nätet för unga mellan 13 och 25 år som gör det enklare att hitta relevant, aktuell och kvalitetssäkrad information om livsstil, hälsa och sexualitet. Syftet är att stärka och stödja unga kvinnors och unga mäns identitetsutveckling och möjlighet att utveckla jämlika relationer samt förbättra unga kvinnors och unga mäns hälsosituation
- Lanserades hösten 2008. Cirka 1 miljon unika besökare första året. Idag ca 100 000 besök per månad

Under utveckling

- Vidareutveckling, revidering och nyproduktion av innehåll
- Ytterligare samspel med kommuner, landsting, vårdenheter, myndigheter, intresseorganisationer, forskare med flera

Patientportal, att nå sin egen journalinformation

Nytta och innehåll

- Via Mina vårdkontakter och/eller 1177.se når invånaren sin personliga vårdinformation med en översikt av aktuella läkemedel, bokade vård- och omsorgskontakter, vård- och omsorgsdokument samt undersökningsresultat som labsvar, EKG och radiologi
- Genom patientportalen får invånaren möjlighet att informera behörig personal inom vården om viktiga personliga ställningstaganden som samtycke, anhöriglista, donationer med mera

Under utveckling

- Utveckling av första version av patientportal (pilot) som innehåller ett antal informationsmängder från NPÖ

Vårdtjänster

- eHälsostöd som garanterar patientsäkerheten och underlättar det dagliga arbetet för medarbetarna inom vård och omsorg
- Genom säkra system för identifiering och behörighetskontroll kan personalen med patientens samtycke få tillgång till nödvändig information om patienten, oavsett var och när denna information har registrerats

NPÖ – Nationell patientöversikt med säkerhetsfunktioner

Nytta och innehåll

- NPÖ möjliggör tillsammans med patientens samtycke att behörig vårdgivare kan ta del av väsentlig vård- och omsorgsinformation oavsett var denna är skapad eller lagrad. Syftet är förbättrad patientsäkerhet och servicenivå. Behandlande vårdgivare får säkrare faktaunderlag för diagnos och behandling
- NPÖ är i drift i delar av Örebro landsting, Örebro kommun och Landstinget i Östergötland. Fler landsting, kommuner och privata vårdgivare ansluts löpande
- Läkemedelsförteckningen som visar utlämnade läkemedel från apoteken har gjorts tillgänglig via NPÖ

Under utveckling

- Stegvis införande av NPÖ i samtliga landsting/regioner fram till och med 2012
- Integration av säkerhetstjänsterna BIF under 2010

Lägesrapport NPÖ – införandeplan

Pascal – Patientens sammanhållna läkemedelsinformation

Nytta och innehåll

- En gemensam källa för samtliga förskrivna läkemedel som gör att förskrivare får tillgång till patientens samlade läkemedelshistorik, oavsett var och av vem läkemedlen ordinerats. Med en sådan helhetsbild förbättras patientsäkerheten
- Utgår från befintliga tjänster/register

Under utveckling

- Leverans under 2010 av en första pilotinstallation
- Planering och fastställande av installation/anslutning i samspel med samtliga journalsystem och huvudmän

SIL – Svensk informationsdatabas för läkemedel

Nytta och innehåll

- En etablerad nationell organisation för kvalitetssäkring, produktion och distribution av en informationsdatabas för läkemedel
- Möjliggör att läkemedelsinformation i hela landet håller samma kvalitet

Under utveckling

- Införande av interaktionsdatabasen Sfinx under 2010
- Samtliga återstående landsting inför SIL i sina journalsystem under 2010-2011
- Fortsatt utveckling av innehåll/införande av nya källor och kunskapsstöd

IFK2 – Informationshantering för kvalitetsregister

Nytta och innehåll

- IFK2 ska definiera och utveckla en generell metod att konsolidera och standardisera IT-plattformarna för kvalitetsregistren. Det kommer att möjliggöra digital överföring av information mellan journalsystem och register

Under utveckling

- Drift och utvärdering av piloter under 2010
- Anpassning till BIF-tjänster
- Anpassning till produktionslösning

Elektronisk födelseanmälan

Nytta och innehåll

- En nationell tjänst som möjliggör elektronisk födelseanmälan mellan förlossningskliniker och Skatteverket. Skatteverket återkopplar med ett personnummer
- Tillgängliga och korrekta uppgifter är viktiga för patientsäkerheten
- Minskad resursåtgång för administration

Under utveckling

- Pilot vid Danderyds sjukhus ska övergå i drift och förvaltning. Expansion till alla sjukhus inom SLL under 2010 följt av spridning i resten av landet
- Vidareutveckling av tjänsten med annan information mellan vårdverksamhet och Skatteverket, t ex dödsbevis

Vårdhandboken

Nytta och innehåll

- Webbtjänst sedan 2002 för medarbetare i vård och omsorg som ger kunskap i tillämpad hälso- och sjukvård utifrån nationella riktlinjer. Vårdhandboken innehåller bland annat praktiska råd och tillförlitliga metoder som tas fram genom en omsorgsfull kvalitetssäkringsprocess
- Vissa avsnitt kan användas när vård utförs av närstående
- Säkerställer god och säker vård på lika villkor och bidrar till att resurser nyttjas effektivare genom ett minskat behov av att utarbeta lokala riktlinjer/PM, rutiner och arbetsmetoder

Under utveckling

- Produktion av nya avsnitt och utökat antal självtester

IFV – Informationsväg Försäkringskassan Vården

Nytta och innehåll

- Elektronisk överföring av sjukintyg från landstingen till Försäkringskassan, ett led i förbättringen av sjukskrivningsprocessen
- Kostnadsbesparing tack vare mindre administration

Under utveckling

- Ta fram en hållbar teknisk lösning för informationsöverföringen
- Etablera en ”fråga-svarsfunktion”
- Genomföra pilotdrift i ett landsting
- Ta fram en plan för breddning till övriga landsting
- Bistå så att 90 procent av alla medicinska underlag ska kunna levereras elektroniskt till Försäkringskassan hösten 2011
- Se över hur hela/delar av sjukskrivningsprocessen skulle kunna underlättas

Lägesrapport SBR – Svenskt Biobanksregister

Nytta och innehåll

- IT-stöd för att uppfylla lagens krav på hantering av biobanker inklusive patientsamtycke
- Underlättar sökning efter material för forskningsändamål

Under utveckling

- Förvaltning samt fortsatt införande av systemet över hela Sverige

Infrastruktur

- Infrastruktur omfattar de grundläggande tjänster och funktioner, ofta av teknisk karaktär, som andra system, funktioner och användare nyttjar och är beroende av för att verksamhetsnytta ska kunna levereras
- Tjänster med tyngdpunkt på IT-system, säkerhetsfunktioner och övergripande funktioner/processer för hela den nationella IT-strategin

HSA – Nationellt adressregister

Nytta och innehåll

- Den nationella katalogtjänsten för information om personer, enheter och funktioner i vården och omsorgen. Tillhandhåller till exempel information om personalens arbetsuppgifter och roller, uppgifter som till grund för den individuella behörigheten att registrera och läsa sekretesskyddad information
- HSA är en förutsättning för att SITHS, BIF, 1177.se, NPÖ med flera andra nationella IT-system ska fungera
- Infört i alla landsting och ett stort antal kommuner. Fortsatt införande i kommunerna pågår liksom hos privata vårdaktörer

Under utveckling

- Fortsatt utveckling av innehåll, kvalitet och driftsäkerhet

SITHS – Nationell identifieringstjänst

Nytta och innehåll

- Nationell säkerhetslösning för elektronisk identifiering med tjänstekort. Med hjälp av SITHS-kortet kan en vårdgivare identifiera sig och styrka sin behörighet, oberoende av organisatoriska och geografiska gränser
- Möjlighet till säker signering för elektroniska underskrifter, inpassering, säker e-post, betaltjänster etc
- Bygger på kvalitetssäkrade uppgifter i HSA
- Infört i samtliga landsting

Under utveckling

- Fortsatt utveckling av innehåll, kvalitet och driftsäkerhet

BIF – Bastjänster för informationsförsörjning

Nytta och innehåll

- Nationell säkerhetsinfrastruktur för vård och omsorg för att uppfylla patientdatalagen
- Innehåller nio delar: Notifieringstjänst, utlämnandetjänst, autentiseringstjänst, loggtjänst, logganalystjänst, patientkontext, åtkomstkontroll, vårdrelationstjänst, samtyckestjänst
- Säkrar patienternas integritet och se till att endast rätt person får tillgång till rätt information
- Möjliggör samverkan mellan vårdgivare och garanterar att överföring av information inom och mellan organisationer sker på ett lagligt och säkert sätt
- Bygger på användning av SITHS och HSA

Under utveckling

- Införande av BIF under 2010 med fokus på integration med NPÖ
- Införande av "BIF i Praktiken", som beskriver hur BIF ska användas samt hur patientdatalagens regelverk ska tillämpas
- Anpassning av BIF för användning med andra nationella och lokala vårdssystem

Sjunet

Nytta och innehåll

- Ett kvalitetssäkrat och tillgängligt kommunikationsnät för säker kommunikation av vårdinformation mellan vård- och omsorgsgivare i hela landet
- En bas för de nationella tjänsterna
- Alla landsting är anslutna, ett antal kommuner samt ett stort antal leverantörer

Under utveckling

- Ett stort antal nya anslutningar förväntas under 2010

Video-/distansmötestjänst

Nytta och innehåll

- Möjliggör kommunikation med ljud och bild mellan organisationer anslutna till Sjunet.
- Används för telemedicintillämpningar för rond, behandling och diagnostik samt videokonferenser av administrativ karaktär
- Leder till minskat resande, minskad miljöpåverkan, och effektivare resursutnyttjande

Under utveckling

- Ytterligare öka tillgängligheten
- Fortsatt införande av nya funktioner, t ex direktsända webbsändningar, virtuella rondrum, mediabibliotek etc

NAK – Nationell kundtjänst

Nytta och innehåll

- Support när det gäller hantering av förfrågningar, beställningar och felärenden för nationella tjänster. NAK har en övergripande kontroll och kontakt med samtliga leverantörer i leveranskedjan. Funktionen är öppen 24 timmar om dygnet och året runt
- Införandet är påbörjat

Under utveckling

- Alla nationella tjänsteleverantörers kundtjänster ska vara kopplade till NAK under 2010
- Anpassa/integrera NAK till landsting, kommuner, privata vårdgivare och övriga intressenter

Nationell testmiljö

Nytta och innehåll

- Ett ramverk med testmodeller och processer som samtliga projekt och tjänster ska använda sig av vid ny- och vidareutveckling. En nationell testmiljö leder till färre fel och produktionsstörningar då alla nya versioner genomgår samma process

Under utveckling

- Testmiljö för NPÖ och BIF är under uppbyggnad
- Färdigställande av en nationell testmiljö som medger att merparten av tjänsterna inom den nationella IT-strategin kan genomföra tester i samma virtuella testmiljö
- Möjliggöra testning av landstings och andra aktörers lokala tjänster som är integrerade med de nationella tjänsterna, t ex NPÖ och respektive journalsystem

Arkitektur med regler, riktlinjer och rekommendationer

- För att kunna utveckla samverkande nationella eHälsotjänster krävs en gemensam arkitektur
- Arbetet är en fundamental del av ledningsarbetet inom CeHis och görs inom perspektiven:
  - Verksamhet
  - Information
  - Teknik
  - Säkerhet
- Arbete sker integrerat och i samspel med Socialstyrelsen

Utvärdering av nytta

I samverkan med flera universitet (genom eHälsonätverket) och Socialstyrelsen **utveckla metoder** och **genomföra nyttovärderingar** av de nationella tjänsterna

Verksamhetsplan 2011

Inriktning:

- Handlingsplanen 2010-2012 är grunden
- Fullfölja och införa
- Stort lokalt arbete
- Ökad samverkan med kommuner och privata vårdgivare
- Ökad internationalisering
- Ökad andel förvaltning
- Säkerhetslösningar införs inom alla områden
- Fortsatt utvecklad kommunikation/information

Verksamhetsplan 2011

Inriktning, eventuella nya delområden (forts)

- Ny nationell IT-strategi
- Ny nationell läkemedelsstrategi
- Kvalitetsregister
- E-remsor
- Vårdrelaterade infektioner (VRI)

Verksamhetsplan 2011

Ekonomi

- 300 mkr
- Landstingen betalar efter befolkningsandel
- Landstingens egna insatser är omfattande
- 1177 telefoni inordnas; 41,5 mkr

Anslutning av landsting och regioner

Landsting och regioner	Sjunet	Video	HSA	SITHS	1177.se*	NEF **	SIL	NPÖ	1177 tele
Blekinge									
Dalarna									
Gotland									
Gävleborg									
Halland									
Jämtland									
Jönköping									
Kalmar									
Kronoberg									
Norrbottn									
Skåne									
Stockholm									
Sörmland									
Uppsala									
Värmland									
Västerbotten									
Västernorrland									
Västmanland									
Västra Götaland									
Örebro									
Östergötland									

* 1177.se Frågefunktion, Vårdhandbok

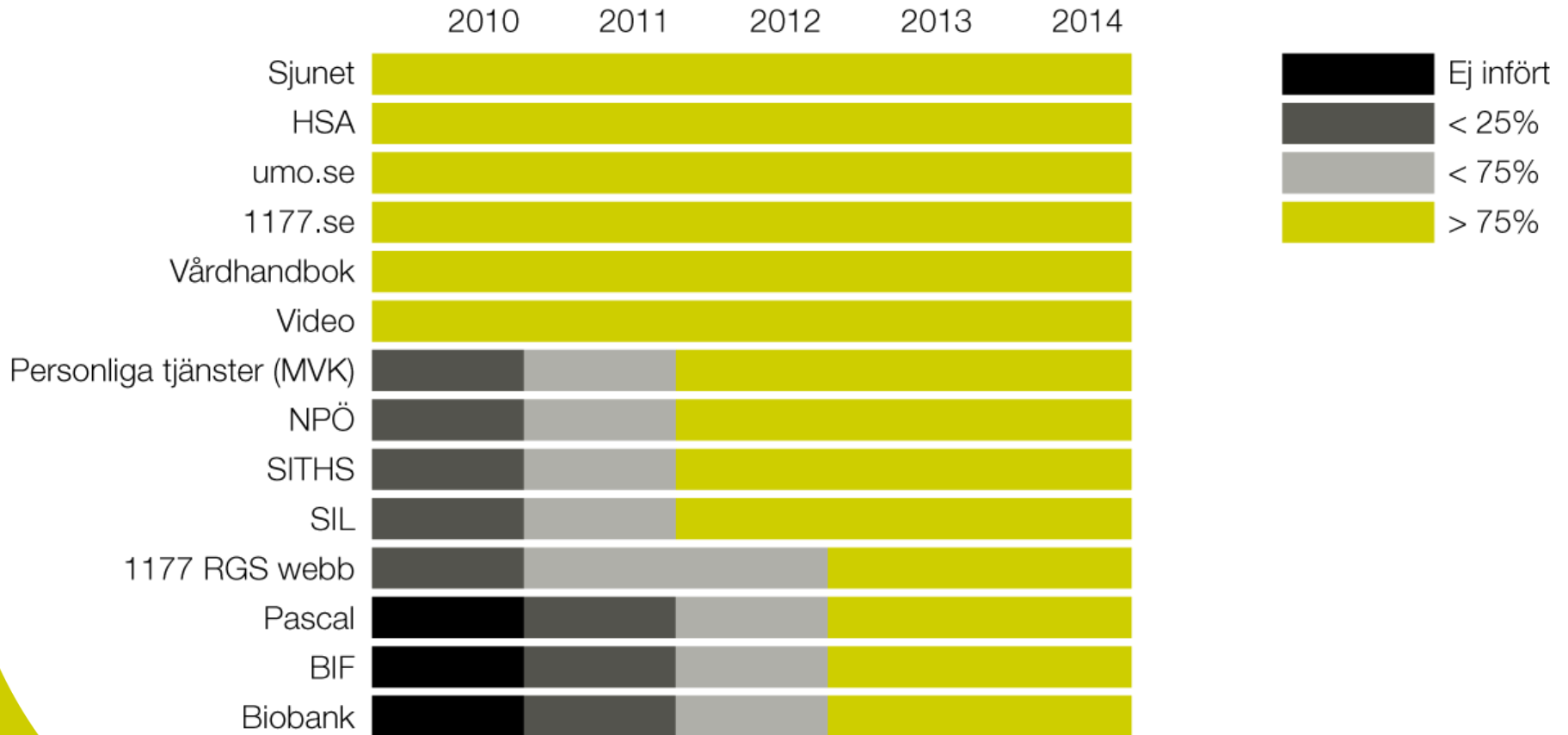
** NEF (Apotekens service AB)

Implementerat (helt eller i delar av verksamheten)

Införande påbörjat/avtalat

Initierat/Inget planerat

Nyttoeffekter

Sammanfattning

- Från teknik till nytta:
  - infrastrukturen är lagd – fokus på vårdtjänster och invånartjänster
- Ännu tydligare information/kommunikation, samordning och helhetssyn
- Stärkt samverkan med alla intressenter som garanti för rätt inriktning, legitimitet och användning

**Center för eHälsa
i samverkan**

För mer information www.cehis.se